

Yleisiä ohjeita yrittäjälle

Mitä kannattaa tehdä, kun yrityksen taloustilanne on menossa huonompaan suuntaan?

Yrityksen taloudellisiin häiriötilanteisiin kannattaa hakea neuvoja ja apua heti, kun huomaa taloustilanteensa heikkenevän. Mitä nopeammin yrittäjä lähtee ratkomaan talousvaikeuksiaan, sitä todennäköisemmin yritystoiminta saadaan tervehdytettyä.

Ensimmäisenä kannattaa ottaa yhteyttä omaan pankkiin ja muihin yrityksen rahoittajiin. Pankit ovat jo viestineet valmiudesta lyhennysvapaisiin ja maksuaikajoustoihin koronan aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vuoksi. Valtio tukee omilla toimillaan pankkien kykyä rahoittaa yrityksiä.

Yhteydessä voi olla Suomen Yrittäjien neuvontapalveluun, puh 09 229 222, johon Yrittäjien jäsenet voivat soittaa arkisin klo 8–18.

Useimmat liikenteenharjoittajistamme eivät kuulu Suomen Yrittäjiin. Lisäksi talousapua saa maksutta Yritys-Suomi Talousapu -neuvontapalvelusta, puh +358 29 502 4880. Palvelu on avoinna ma-pe klo 9–16.

Mitä yrittäjän on ainakin syytä tehdä, jos hän ei kykene maksaa ajoissa omia laskujaan?

Asiaa ei tule jättää hoitamatta. Perinnän estämiseksi yrittäjän kannattaa olla yhteydessä velkojaan ja sopia maksujärjestelyistä. Asiasta kannattaa sopia kirjallisesti, esimerkiksi sähköpostitse. Jos perintäkirje on ehtinyt jo saapua, myös perintätoimijan kanssa voi yrittää tehdä maksusuunnitelman.

Olen saanut perintäkirjeen. Tuleeko perintäkulut ja viivästysmaksut maksaa, vaikka maksuvaikeuteni johtuvat koronasta?

Jos laskun maksaa myöhässä, on siitä aiheutuvat viivästyskorot ja perintäkulut lähtökohtaisesti koronasta huolimatta maksettava, ellei velkojan kanssa ole tehty maksusuunnitelmaa. Perintälaki ja viranomaiskannanotot sallivat, että yrittäjältä voidaan periä noin 40–100 euron suuruinen perintäkulu viivästyneestä laskusta. Jos yrittäjä kokee, että perintäkulut ovat liian suuret, hän voi olla asiasta yhteydessä Etelä-Suomen AVI:iin: <https://www.avi.fi/web/avi/perinta> . AVI valvoo perintätoimialaa ja perintäkulujen kohtuullisuutta.

YEL ja TyEL tarjoavat joustokeinon

Normaalien YEL ja TyEL -maksujen maksaminen ei ole tällä hetkellä välttämättä mahdollista kassavirran vähyyden vuoksi.

Siirrä maksua ilman viivästyskorkoa

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut koronan vuoksi väliaikaisen muutoksen TyEL ja YEL-vakuutusehtoihin, millä väljennetään vakuutusmaksujen eräpäiviä. Tämä mahdollistaa sen, että pyytämällä voit saada 3 kuukautta viivästyskorotonta maksuaikaa työeläkevakuutusmaksuille 30.9.2020 saakka, joiden eräpäivät olisivat normaalisti välillä 20.3.2020 – 30.6.2020.

Toimi näin!

Riippuen työeläkeyhtiöstä, maksuajan lisäys voi tapahtua joko automaattisesti tai vain asiakkaan pyynnöstä. Ota tarvittaessa yhteyttä omaan työeläkeyhtiösi. Pyydä lisää maksuaikaa vain tarvittaessa.

Työsuhde ja palkanmaksu

Onko työnantajalla mahdollisuus alentaa työntekijöiden palkkoja, jos yrityksen taloudellinen tilanne heikkenee koronaviruksen vuoksi?

Palkka perustuu työsopimukseen ja/tai työehtosopimuksen määräyksiin. Työnantajalla ei lähtökohtaisesti ole oikeutta yksipuolisesti muuttaa työsopimuksen olennaisia ehtoja kuten palkkaa.

Estettä ei kuitenkaan ole sille, että työnantaja ja työntekijä sopivat palkan alentamisesta. Asiasta on sovittava kunkin työntekijän kanssa erikseen. Palkkaa ei voi kuitenkaan sopia sovellettavan työehtosopimuksen mukaista vähimmäispalkkaa alhaisemmaksi. Myöskään esimerkiksi lain mukaisista ylityö- tai sunnuntaikorvauksista ei voida pätevästi poiketa. Työnantajan kannattaa tarkistaa myös noudatettavasta työehtosopimuksesta, onko siellä niin sanottu kriisilauseke, joka mahdollistaa erityisiä toimenpiteitä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Tärkeää on, että yrityksessä pyritään hakemaan sellaisia yhteisesti hyväksytyjä ratkaisuja, joilla vaikeasta tilanteesta päästään yli.

Lomauttaminen

Työnantajalla on mahdollisuus lomauttaa työntekijöitä taloudellisilla perusteilla.

Lomauttaminen tarkoittaa, että työnteko ja palkanmaksu keskeytyvät väliaikaisesti, mutta työsuhde pysyy muutoin voimassa. Lomautus voi olla kokoaikainen tai osa-aikainen. Kokoaikainen lomautus tarkoittaa koko kalenteriviikon aikaisen työajan kestävää lomautusta. Osa-aikainen lomautus tarkoittaa lyhennettyä työviikkoa eli päivittäistä tai viikoittaista työaikaa on lyhennetty.

Linkki: [Henkilöstön lomauttaminen muutostilanteessa](#)

Linkki: [Yrittajat.fi – lomauttaminen ja yt-laki](#)

Yrittäjän sairauspäiväraha

Yrittäjällä on oikeus sairauspäivärahaan. Sen suuruus määräytyy YEL-työtulon mukaan. Sairauspäiväraha korvaa noin 60 prosenttia sairastamisajan tuloista ja se lasketaan edeltävän 12 kuukauden YEL-työtulojen perusteella. Sairauspäivärahan osalta yrittäjän omavastuu-aika on sairastumispäivä, jonka jälkeen sairauspäivärahaa aletaan maksaa.

Toimi näin!

Hanki lääkärintodistus ja hae sairauspäivärahaa Kelalta.

Linkki: [Lisätietoja sairauspäivärahasta Kelan sivuilta](#)

Linkki: [Sairauspäivärahan määrä yrittäjälle - Kela](#)

Työttömyyspäiväraha

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteilla esitys, jonka mukaan yrittäjillä olisi poikkeuksellisesti mahdollisuus työttömyyskorvaukseen. Normaalisti päätoimiset yrittäjät eivät ole oikeutettuja työttömyyskorvauksiin, vaan niiden saaminen edellyttää yritystoiminnan lopettamista. Jos väliaikainen muutos tulee voimaan, sen tarkoituksena on tukea yrittäjiä, joiden tulot putoavat koronaviruksen aiheuttaman kriisin vuoksi.

Karanteeni

Yrittäjä

Jos viranomainen on määrännyt yrittäjän karanteeniin, yrittäjällä on oikeus tartuntatautipäivärahaan. Sen suuruus määräytyy sen hetkisen YEL-työtulon mukaan ja se korvaa ansionmenetyksen karanteeniajalta sataprosenttisesti. Tartuntatautipäivärahan kohdalla ei sovelleta omavastuu-aikaa. Tämä pätee niin yrittäjiin kuin työntekijöihin.

Huom!

Tartuntatautipäivärahaa maksetaan ainoastaan, kun **viranomainen** on määrännyt taudille altistuneen karanteeniin.

Toimi näin!

Jos sinut on määrätty karanteeniin, hae tartuntatautipäivärahaa Kelalta. Kela tarvitsee tartuntatautipäivärahan maksamista varten kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavan lääkärin päätöksen työstä poissaolosta, eristämisestä tai karanteenista.

Työntekijä

Jos viranomainen määrää työntekijäsi karanteeniin eikä hän pääse tekemään töitä, yrittäjän ei lain mukaan tarvitse maksaa tälle palkkaa karanteeniajalta. Työntekijä voi hakea Kelalta tartuntatautipäivärahaa, joka vastaa palkan suuruutta karanteenin ajalta. Jos taas työnantaja maksaa palkkaa karanteenin ajalta, Kela maksaa tartuntatautipäivärahan työnantajalle.

Toimi näin!

Ohjeista karanteeniin määrätty työntekijäsi hakemaan Kelalta tartuntatautipäivärahaa.

Linkki: [Tartuntatautipäiväraha - Kela](#)

Rahoitus

Suomen hallitus on luvannut auttaa yrityksiä myöntämällä lisämäärärahoja eri tahoille yritysten lainoihin, takauksiin ja tukiin. Rahoituksen hakeminen erityisesti tässä poikkeustilanteessa vaatii yrittäjältä omaa aktiivisuutta.

Nopein tapa korjata maksuvalmiusongelmaa on ottaa yhteyttä omaan pankkiin tai rahoitusyhtiöön. Olemassa olevien luottojen lyhennyksiin kannattaa tässä tilanteessa hakea lykkäystä. Pankista voi hakea uutta luottoa joko omilla vakuuksilla tai Finnveran myöntämällä takauksella.

ELY-KESKUS

ELY-keskuksen kriisirahoituksella voidaan tukea yrityksiä, jotka ovat kärsineet koronaviruksen aiheuttamasta markkina- ja tuotantohäiriöstä. **ELY-keskukset suuntaavat rahoitusta yrityksille, joissa on yrittäjän/yrittäjien lisäksi 1-5 työsuhteessa olevaa henkilöä ja Business Finland rahoittaa tätä suurempia yrityksiä.**

Avustus voidaan myöntää yritysmuodosta riippumatta yrityksille:

- jotka työllistävät vähintään yhden ja enintään viisi työsuhteessa olevaa työntekijää, jotka eivät ole yrittäjäasemassa toimivia henkilöitä ja joiden työaika on keskimäärin vähintään 30 tuntia viikossa.
- joille koronavirus on aiheuttanut tilapäisiä markkina- ja tuotantohäiriöitä
- jotka pyrkivät uudistumaan ja vahvistamaan osaamistaan
- kaikkien muiden toimialojen yrityksille, paitsi maa-, metsä- ja kalatalouden sekä maataloustuotteiden jalostuksen alan yrityksille

Lisäksi avustus on tarkoitettu myös niille yksityisille elinkeinoharjoittajille (toiminimet), joiden kokoaikaisten työntekijöiden määrä on enemmän kuin viisi työntekijää.

Haku avautuu 31.3.2020 ELY-keskusten verkkosivuilla.

Yksinyrittäjille tarkoitetun rahoituksen valmistelu on käynnissä ja siitä tiedotetaan myöhemmin.

Linkki: [ELY-keskusten rahoitus yrityksille koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa](#) – sisältää tarkempaa tietoa muun muassa siitä, mitä menoja rahoituksella voidaan kattaa.

Linkki: [Päivittyvä uutinen: ELY-keskuksen ja Team Finland -verkoston apu yrityksille koronatilanteesta johtuvissa vaikeuksissa](#)

BUSINESS FINLAND

Yritykset, jotka työllistävät yli viisi työntekijää, voivat hakea avustusmuotoista rahoitusta (liiketoiminnan kehitysrahoitus häiriötilanteissa) Business Finlandilta.

Huom!

Yrityksen ei tule hakea häiriötilanteeseen liittyvää rahoitusta sekä ELY-keskukselta että Business Finlandilta.

BF ei myönnä rahoitusta toiminimiyrityksille.

Linkki: [Business Finlandin ratkaisut](#) - Liiketoimien kehitysrahoitusta häiriötilanteissa

Linkki: [Business Finlandin uutiset ja tiedotteet](#)

FINNVERAN RAHOITUSTUOTTEISTA TAKSILIIKENTEEN TARPEISIIN SOVELTUVAT LÄHINNÄ TAKAUKSET

Pk-takaus soveltuu vähintään 3 vuotta toimineelle yritykselle ja sen määrä voi olla enintään 120.000 euroa. Yrityksen henkilöömistuksen tulee olla vähintään 51 %. Takaus ei sovellu maksurästien hoitamiseen tai vanhojen lainojen uudelleenjärjestelyihin. Takauksen ehtona on, että yrityksellä on vähintään luottoluokitus A ja että yrityksen ja yrittäjän luottotiedot ovat kunnossa. Takauksen määrä on aina 80 % pankin myöntämästä luotosta ja vähintään 10.000 euroa. Omarahoitusta ei tarvita. Takauksen hinta määräytyy luottoluokituksen mukaan ja on noin 2-4% välillä takauksen määrästä.

Alkutakaus on Finnveran takaustuote uusille alle 3 vuotta toimineille yrityksille. Yhtiön omistajana voi olla vain luonnollinen henkilö. Takaus voi olla enintään 80.000 euroa ja minimissään 10.000 euroa. Yrityksen ja yrittäjän luottotietojen pitää olla kunnossa, mutta luottoluokitusvaatimusta ei ole. Takauksen saaminen edellyttää omavelkaista takausta, jonka määrä on 25 % takauksen määrästä kuitenkin vähintään 3.000 euroa. Takauksen hinta toimitusmaksuineen on noin 4 %.

Linkki: [Finnvera - ajankohtaista yrityksille](#) - Rahoituksen hakeminen, maksusuunnitelman muuttaminen.

Muut linkit

Business Tampere

Linkki: [Tietoa yrityksille koronavirusepidemiatilanteessa](#)

Huom! Sivuston lopussa paljon hyödyllisiä linkkejä. Muun muassa linkki Elyn, TE-palveluiden ja Business Finlandin yhteinen tallenne heidän tarjoamista avuista.

Yrittäjät.fi

Linkki: [Kaikki koronasta yrittäjälle](#) - Suomen Yrittäjien koostama tietopaketti

Linkki: [Korona-aiheisia koulutustallenteita](#)

Facebook

Linkki: [Tukiryhmä Facebookissa](#)

Verottaja

Linkki: [Verottajan tukitoimet yrittäjille](#)

TE-palvelut

Linkki: [Kelan palvelut, hakemukset ja etuudet](#)

Linkki: [TE-toimistojen muutosturva-asiantuntijat](#)

Uusiyrityskeskus

Linkki: [Koronatietoa ja palveluja yrityksille](#)

Ajankohtainen tilanneseuranta ja viranomaistiedotus

Linkit: [THL](#) [Aluehallintovirasto](#) [Valtioneuvosto](#) [Valtiovarainministeriö](#) [Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

Team Finland

Linkki: [Team Finland -verkosto](#) – Verkoston organisaatiot ja linkit heidän palveluihinsa

Yritys-Suomi

Linkki: [Yritys-Suomi Talousapu -neuvontapalvelu](#)

Kela

[Kelan palvelut, hakemukset ja etuudet](#)

SEURAA MYÖS

[Elinkeinoelämän keskusliitto](#)

[SEKES](#)